

DEPARATMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

ORGANIZAREA SERVICIILOR OUT-OF-SCHOOL
ÎN STATELE MEMBRE UE

FEBRUARIE 2018

Considerații generale

Nu există o definiție clară a serviciilor *out-of-school* în literatura de specialitate. **Eurofound**¹ descrie acest tip de servicii de îngrijire pentru copiii de vârstă școlară ca “*orice aranjament destinat școlarilor organizat în afara programului școlar obligatoriu, pe care copiii îl frecventează în mod regulat, astfel încât să permită părinților să lucreze, să participe la programe de formare profesională sau să desfășoare orice alt tip de activitate. Acest tip de servicii se desfășoară din momentul încheierii orelor obligatorii și continuă până la preluarea copiilor de către părinți. Școala sau prestatorii de servicii out-of-school sunt responsabili cu asigurarea transportului copiilor spre locațiile out-of-school. În cadrul acestor programe se pot desfășura activități de socializare, recreative și educaționale. Sistemele de îngrijire out-of-school includ îngrijire formală (în școli) sau activități furnizate de organizatori, agenții, servicii sau persoane fizice care sunt acreditate ca îngrijitori de copii, contra cost. Serviciile out-of-school nu presupun prestarea de servicii de îngrijire informală (ajutor din partea bunicilor, prietenilor) și cu caracter neregulat.*”

Conform definiției furnizate de OECD, serviciile de îngrijire din afara orelor de școală oferă o gamă largă de activități copiilor din învățământul preșcolar și primar, organizate înainte, între (prânz) și după orele de școală, precum și în timpul vacanțelor școlare. Aceste servicii sunt organizate în cadrul școlilor sau în centre private, în cadrul cărora copiii își pot efectua temele sau desfășura activități recreative, în tot acest răstimp părinții putând desfășura alte activități.

Conform informațiilor furnizate de către OECD în cadrul “**Out-of-school-hours care services**”² în anul 2016, aproximativ 30% din rândul copiilor din statele membre OECD, cu vârsta cuprinsă între 6 și 11 ani, participă în cadrul programelor before și after-school. Cifrele variază de la 7-8% în Irlanda și Spania până la 70% rata de participare în Danemarca și Ungaria. Ratele de participare cele mai înalte se înregistrează în țările nordice (în mod special Danemarca și Suedia și mai puțin Finlanda) și în unele state din Europa de Est, precum Ungaria, Slovenia și Cehia, precum și în state precum Belgia, Luxemburg și Portugalia.

Participarea în cadrul programelor out-of-school este mai mare în cazul copiilor cu vârsta cuprinsă între 6 și 8 ani. În Danemarca, Ungaria și Suedia, aproximativ 80% dintre copiii cuprinși în această grupă de vârstă participă în cadrul orelor out-of-school, pe când în alte țări (Belgia, Cehia, Islanda, Luxemburg, Norvegia, Portugalia și Slovenia) rata de participare nu trece de 40%. Participarea copiilor cu vârsta cuprinsă între 9 și 11 ani este

¹ <https://www.eurofound.europa.eu/ro>

² <https://www.oecd.org/els/family/PF4-3-Out-of-school-hours-care.pdf>

mult mai redusă, uneori chiar semnificativ redusă. În Islanda, spre exemplu, rata de participare a copiilor cu vârsta cuprinsă între 9 și 11 ani este cu 50% mai mică decât cea a copiilor de 6-8 ani. Doar cinci dintre statele membre OECD (Austria, Estonia, Irlanda, Letonia, Slovacia și SUA) au o rată de participare mai mare în cazul copiilor de 9-11 ani în comparație cu cei de 6-8 ani.

Numărul mediu de ore petrecute în cadrul programelor out-of-school variază de la o țară la alta. În cele mai multe state europene, copiii frecventează acest program pentru un număr de 7-12 ore săptămânal față de media statelor membre OECD de 10 ore/săptămână. Totuși, în Ungaria, copiii petrec în medie 18 ore pe săptămână în cadrul programelor out-of-school, pe când în alte țări (Belgia, Franța, Olanda, Spania, Elveția și SUA) media săptămânală nu trece de 7 ore. În Marea Britanie, copiii frecventează în medie pe săptămână programele out-of-school mai puțin de 5 ore.

În cele mai multe state OECD, copiii care frecventează programele out-of-school provin din familii cu o bună situație socio-economică. Spre exemplu, în mai multe state OECD, rata de participare la aceste programe crește odată cu venitul familiei. Acest lucru este valabil în special în Țările de Jos și în Portugalia, unde ratele de participare pentru copiii proveniți din medii cu venituri ridicate (36% și, respectiv, 51%) sunt cu aproape 20% mai mari decât cele pentru copiii proveniți din medii cu venituri scăzute (7% respectiv 27%). Astfel, într-o serie de state membre OECD se evidențiază o tendință conform căreia copiii ale caror mame dețin o calificare terțiară sunt mai predispuși să utilizeze serviciile out-of-school.

Reglementările și orientările privind raportul copil-personal în serviciile out-of-school diferă considerabil de la o țară la alta. În unele țări, cum ar fi Țările de Jos și anumite landuri din Germania, numărul de copii raportat la numărul de personal este de 10: 1 (adică 10 copii per membru al personalului), în timp ce în alte țări precum Grecia și Polonia raportul ajunge și la 25: 1. Trebuie menționat că în țări precum Irlanda, Letonia, Norvegia și Spania nu exista reguli sau reglementări oficiale.

Utilizarea serviciilor out-of-school

În țările membre UE, educația primară începe în jurul vârstei de 6 ani, cu mici excepții, precum în țările scandinave, unde începe la 7 ani. În cele mai multe țări europene, educația primară se desfășoară pe parcursul a 6 sau 7 ore pe zi. Începerea orelor școlare are loc în jurul orei 08.00 și 09.00, încheindu-se între orele 13.00 și 14.00 (sau chiar mai târziu pentru elevii din clasele mai mari). Terminarea orelor de școală este determinată și de durata pauzei de masă, care poate varia de la 30 de minute în Danemarca până la 1,5 ore în Belgia și Franța. Majoritatea copiilor își iau prânzul în cadrul școlii, fie el adus de acasă sau furnizat

în cadrul cantinelor școlare. În **Franța**, spre exemplu, consiliul local este responsabil cu organizarea cantinelor școlare, fără însă a avea obligația de a furniza mâncarea propriu-zisă. Jumătate din elevii francezi din ciclul primar servesc masa în cadrul cantinelor școlare, iar restul de 40 % își aduc mâncarea de acasă. În unele state, orele școlare sunt organizate în două schimburi, principala motivație fiind densitatea mare a populației școlare și oferta limitată de școli.

Organizarea orelor școlare reprezintă un alt factor important de luat în considerare de către părinți. În Franța, școlile primare sunt închise în zilele de miercuri; în alte state, precum Belgia și Olanda, cei mai mulți copii nu desfășoară ore în după-amiezele de miercuri, iar în Luxemburg în după-amiezele de marți și joi. De asemenea, trebuie avută în vedere și durata vacanțelor, care poate varia de la 3 săptămâni în Germania și Marea Britanie, până la 3 luni în Bulgaria și Lituania.

Utilizarea serviciilor out-of-school diferă de la un stat la altul, de la un sistem educațional la altul. În **Suedia**, spre exemplu, copii petrec în medie 30 de ore pe săptămână atât în cadrul școlilor cât și al serviciilor out-of-school; pe de altă parte autoritățile locale sunt obligate să organizeze centre de petrecere a timpului liber sau chiar îngrijire la domiciliu pentru copii până în 12 ani. Centrele de petrecere a timpului liber³ (denumite "*Leisure-Time Centres*, pe scurt *LtC-uri*") sunt frecventate de aproximativ 80% dintre elevii din Suedia, cu vârsta cuprinsă între 6 și 9 ani și 10% dintre elevii cu vârsta între 10 și 12 ani. Centrele moderne de petrecere a timpului liber au fost înființate între anii 1960 și 1970 ca o formă de sprijin pentru femeilor din ce în ce mai implicate pe piața muncii. Din anul 1994 centrele fac parte din curricula obligatorie de învățământ din Suedia, oferind pe lângă activitățile specifice recreerii informații complementare programei școlare. Începând cu 1977 persoanele care doresc să profeseze în cadrul LtC-urilor urmează cursuri în cadrul universităților sau colegiilor timp de 3 ani de zile. În prezent, LtC-urile sunt complet integrate în cadrul activității școlare, începându-și activitatea în jurul orei 6 de dimineața până la 6 seara. Taxele aferente frecventării LtC-urilor de către copii sunt stabilite de către autoritățile locale în funcție de veniturile părinților. Spre exemplu, dacă părinții au un venit cumulativ în sumă de 4581 Euro/lună, taxa aferentă frecventării LtC-ului poate ajunge la aproximativ 92 Euro per copil.

În **Portugalia**, începând cu anul 2006, o dată cu implementarea programului școlar pe tot parcursul zilei, școlile sunt obligate să organizeze activități după terminarea orelor obligatorii de școală, mai precis între 15.30 și 17.30, participarea în cadrul acestor activități școlare fiind gratuită și incluzând o gamă largă de activități, de la sport și muzică la studiul limbii engleze. În plus, serviciile de îngrijire a copiilor (CATL) oferă îngrijire înainte și după terminarea orelor școlare, personalul însoțind copii până la școală și aducându-i înapoi după terminarea orelor. Aproximativ 1/5 dintre elevii cu vârsta cuprinsă între 6 și 10 ani

³ <http://www.budrich-journals.de/index.php/IJREE/article/view/19578>

frecventează serviciile out-of-school. În **Malta**, școlile funcționează timp de 6 ore pe zi, iar elevii au în medie 30 de ore de școală pe săptămână. În aceste condiții, serviciile out-of-school sunt slab dezvoltate, părinții fiind nevoiți să apeleze la servicii informale.

În **Finlanda**, o dată cu modificarea Legii Educației (2004)⁴, a avut loc și reglementarea activitatilor before și after-school (Capitolul 8). Autoritățile locale nu sunt obligate să furnizeze astfel de servicii, revenindu-le însă puterea de decizie în privința înființării unor astfel de servicii. În acest sens, autoritățile pot organiza activități before și after-school singure sau în comun cu alte autorități locale sau pot achiziționa astfel de servicii din partea unui furnizor public sau privat. Autoritatea locală poate, de asemenea, înființa astfel de servicii prin intermediul unui furnizor pe care îl finanțează în acest sens. Activitățile before și after-school vor fi organizate de așa natură încât copiii care beneficiază de transport gratuit către unitățile de învățământ conform legii, să beneficieze și de acest tip de servicii. Serviciile before și after school sunt oferite elevilor pe parcursul a 570 de ore pe parcursul întregului an școlar. Activitățile sunt organizate între orele 07.00 dimineața și 17.00 seara pe tot parcursul săptămânii de lucru. Autoritățile locale trebuie să adopte un plan de acțiune în vederea organizării activităților specifice programului out-of-school. Totodată, autoritățile locale evaluează activitățile organizate în cadrul acestor programe, rezultatele urmând a fi făcute publice. Autoritățile locale pot percepe o taxă lunară aferentă frecvenței out-of-school-urilor, care se poate ridica la 60 de Euro pentru un număr maxim de 570 de ore la nivel anual sau la 80 de Euro pentru un număr maxim de 760 de ore. În cazul în care copilul participă cel mult 10 zile într-o lună, părinții achită jumătate din taxa lunară. În cazul în care copilul absentează din cauza unor probleme medicale, nu va mai fi percepută nici un fel de taxă. Absentarea din orice alte motive va determina aplicarea unei taxe reduse cu 50%.

În **Olanda**, începând cu anul 1987, conform prevederilor Legii bunăstării (*Welfare Act*), autorităților locale le-a fost transferată integral răspunderea cu privire la îngrijirea copiilor. Printre multe altele, administrațiilor locale le revine sarcina înființării de servicii specializate de îngrijire a copiilor până în 3 ani (creșe), a serviciilor out-of-school (destinate copiilor cu vârsta cuprinsă între 4 și 12 ani), a terenurilor de joacă utilizate de copiii între 2 și 4 ani, a activităților socio-culturale, educației informale pentru tineri și a muncii în folosul comunității. Urmare a acestor măsuri, în 1997, în cadrul celor 548 de municipalități din Olanda, funcționau deja 462 de centre out-of-school. Timpul mediu petrecut de copii în cadrul serviciilor out-of-school era de 3,6 ore în timpul săptămânii școlare, 6,5 ore în zilele de miercuri și vineri când copiii terminau programul în jurul orelor 12-12.30 și 10 ore în timpul vacanțelor școlare (de luni până vineri).

⁴ <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/1998/en19980628.pdf>

O dată cu implementarea prevederilor noii Legi privind îngrijirea copilului în anul 2005⁵, utilizarea serviciilor out-of-school a crescut semnificativ. Printre altele, noile prevederi stabileau modalitatea de susținere a cheltuielilor acestor servicii prin intermediul angajatorilor cât și a fondurilor guvernului. Acest sistem venea cu precădere în sprijinul părinților cu venituri mici. Astfel, angajatorii ambilor părinți urmau să contribuie pentru îngrijirea copilului conform unei scheme de îngrijire a copilului; în cazul în care angajatorul nu contribuia către autoritățile locale, guvernul avea să o facă. Întregul sistem de finanțare a acestui tip de servicii se schimba dintr-unul axat pe furnizare de servicii către unul orientat către satisfacerea cererii/nevoii de servicii. Drept urmare, în perioada 2004-2009, s-a constatat o dublare a serviciilor de tip out-of-school generată și de adoptarea unei măsuri inițiate de către partidul social-democrat și liberal privind obligativitatea școlilor primare de a furniza servicii before și after-school începând cu anul 2007-2008 atunci când părinții depun o solicitare în acest sens.

În cadrul centrelor out-of-school (“BSO”)⁶ copiii beneficiază de îngrijire dar și de servicii de organizare a timpului liber. Astfel, din ce în ce mai multe centre oferă copiilor activități tematice precum cele care țin de studiul naturii sau practicarea unui sport. Conform reglementărilor în vigoare, în cadrul grupelor de out-of-school pot participa maxim 20 de copii cu vârsta cuprinsă între 4 și 8 ani, respectiv 30 de copii cu vârsta între 8 și 12 ani.

Datorită sistemului educațional organizat la nivel federal, în **Germania**, situația copiilor care frecventează serviciile de tipul out-of-school este destul de neclară. Cel mai probabil copiii, mai ales din ciclul primar de învățământ, sunt îngrijiți fie cu ajutorul părinților, bunicilor sau altor membri de familie (sistemului de îngrijire informal), fie prin reducerea timpului de lucru al părinților.

Totodată, în Germania se află în creștere numărul de școli care oferă sistemul “*all day school*” (*Ganztagsgrundshelen*)⁷. În cadrul acestui sistem elevii învață 7 ore pe zi, își iau prânzul și beneficiază și de un program după orele de școală cel puțin 3 zile pe săptămână. Școlile au un program de lucru mai lung, combinând educația cu îngrijirea, însă organizarea efectivă variază de la un land la altul. În Germania aproximativ 60% din școlile publice oferă acest tip de serviciu. Totuși, doar 38% dintre elevi participă la programul prelungit de școală. În Hamburg, 88% dintre școlari participă în cadrul programului “*all day school*”, pe când în Bavaria se înregistrează cea mai scăzută rată de participare, în jurul a 15%. În medie, la o clasă de tip out-of-school pot participa 23,6 elevi (Hamburg), iar personalul necesită pregătire universitară cât și informală. În mai multe regiuni, sunt organizate și servicii de îngrijire pe timpul după-amiezelor, denumite “*Horte*”, care se află în

⁵ <https://www.expatax.nl/news/taxnewschildcare>

<https://www.kinderopvang.nl/dossiers/dossier?dossierid=31916044>

⁶ <https://www.kinderopvang.nl/dossiers/dossier?dossierid=31916044&title=Buitenschoolse+opvang>

⁷ https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016-de_en.pdf

responsabilitatea serviciilor publice destinate tinerilor. În cadrul acestui tip de program pot participa copiii cu vârsta cuprinsă între 6 și 10 ani, fiind conceput ca unul complementar învățământului obligatoriu și beneficiind de un număr maxim de 20 zile libere în cadrul unui an școlar. Sistemul “horte” îmbracă forme foarte diferite de la un land la altul, iar în Berlin și Thuringa lipsește cu desăvârșire.

Utilizarea serviciilor out-of-school se realizează cu precădere în cadrul învățământului primar și mai puțin în cadrul celui secundar. Cele mai bune rezultate sunt înregistrate de programele în cadrul cărora se predă atât dimineața cât și după-amiaza, fără a exista pretenția implementării unui model standard. Având în vedere evaluările din anul 2014, au fost alocați în jur de 260 milioane Euro până la sfârșitul anului 2017 în vederea extinderii programului *all day school*. Prin intermediul acestuia din ce în ce mai mulți profesori vor putea participa în cadrul activităților organizate după terminarea cursurilor. În vederea asigurării succesului elevilor, se depun eforturi susținute în reformarea curriculei de învățământ, intensificarea analizei potențialului fiecărui elev și furnizarea de consiliere personalizată.

Deși școlarizarea este gratuită în Germania, în cazul organizării de servicii out-of-school în cadrul sistemului public de învățământ sunt percepute anumite taxe. Majoritatea municipalităților și landurilor percep aceste taxe în funcție de nivelul veniturilor părinților.

În **Bulgaria**⁸, în cadrul Strategiei naționale privind încurajarea egalității de gen 2009-2015 este subliniată necesitatea stimulării egalității de gen în contextul reconcilierii vieții profesionale cu viața de familie, subiect strâns legat de tema îngrijirii copiilor, care reprezintă în sine un obiectiv național.

Potrivit prevederilor Legii educației naționale, serviciile out-of-school presupun desfășurarea de activități organizate în afara orelor la clasă, în cadrul cărora copiii beneficiază de educație și dezvoltarea cunoștințelor potrivit interesului lor în domenii precum arta, știința, tehnica și sportul.

Serviciile out-of-school se desfășoară fie în cadrul școlilor, fie în așa numitele „organizații de servicii” din afară școlilor. Acestea din urmă pot avea caracter public, aparținând administrației locale sau pot fi private. Organizațiile („complexe pentru copii”, „palatul național al copiilor”, „cluburi pentru copii”, „centre pentru activități cu copii”), prezente în cele 28 de regiuni întinse pe teritoriul Bulgariei, se află sub supravegherea Ministerului Educației, Științei și Tineretului.

Începând cu anii 2000, în Bulgaria, au apărut forme alternative de îngrijire a copiilor, reprezentate de grădinițe și școli private. Totuși, accesul în cadrul acestor unități private de

⁸ https://mpira.ub.uni-muenchen.de/52661/1/MPRA_paper_52661.pdf

Învățământ este limitativ mai ales din cauza prețurilor. Disponibilitatea acestor servicii private de îngrijire a copiilor diferă de la o zonă la alta, de la urban la rural.

Serviciile out-of-school care sunt susținute de administrația locală primesc subvenții de la bugetul local. Astfel, în 2010, primăria Balchik-ului declara că a cheltuit în jur de 23 BGN sau 11,5 EURO cu îngrijirea anuală a unui copil. Potrivit Deciziei Consiliului de Miniștri nr.186, organizarea unui sistem de tipul „școală după școală” pe parcursul unui an se ridică la aproximativ 427 BGN (214 EURO) per copil. Costurile pentru serviciile suplimentare variază, părinții fiind cei care decid dacă copiii lor participă contra cost.

În cadrul Strategiei Naționale privind copiii 2008-2018 se precizează printre altele nevoia dezvoltării de centre culturale destinate copiilor (*“chitalishte”*), a unor centre municipale pentru copii pe baza parteneriatelor public-private, dezvoltării de programe special destinate copiilor cu talente excepționale, precum și finanțarea și organizarea de către administrațiile locale a unor servicii de îngrijire și petrecere a timpului liber pentru copii.

În **Marea Britanie**, începând cu anul 2005, Guvernul și-a propus ca toate școlile să ofere copiilor, familiilor lor și comunităților locale accesul la servicii extinse până în 2010⁹. Gama de servicii care urmau a fi puse la dispoziția beneficiarilor includea un pachet de bază, compus din:

- o ofertă variată de activități (incluzând sprijin pentru studiu, joacă/recreere, sport, muzică, arte și meserii și alte cluburi de interes pentru copii, voluntariat și educație pentru afaceri/întreprinderi) organizate într-un loc sigur pentru elevii din ciclul primar și secundar;
- servicii de îngrijire pentru copii între orele 8 am. - 6 pm., acordate timp de 48 de ore pe săptămână pentru clasele primare;
- sprijin parental, inclusiv învățarea în familie;
- acces facil la serviciile specialiștilor (logopezi);
- accesul membrilor comunității la facilități, precum învățarea în rândul adulților, TIC și baze sportive.

Se preconiza ca aceste servicii să fie valabile atât în timpul anului școlar cât și pe perioada vacanțelor. Școlile puteau organiza de unele singure această ofertă de servicii sau puteau apela la oferta altor școli, agenții sau colabora cu alți parteneri.

La lansarea inițiativei în 2005, unele școli erau deja în măsură să ofere acces la o gamă extinsă de servicii. Cu toate acestea, implementarea pachetului de bază de servicii pentru toate școlile a necesitat o dezvoltare rapidă a capacităților școlare, parteneriatelor și serviciilor locale. La nivel național întreaga activitate a fost monitorizată de Agenția pentru

⁹ https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/182315/DFE-RR088.pdf

formare și dezvoltare în școli. La nivel local, un rol central l-au deținut autoritățile locale, care au primit ajutor suplimentar din partea guvernului central în vederea punerii în aplicare a proiectului, beneficiind de linii de finanțare speciale. Dezvoltarea serviciilor de îngrijire a copiilor s-a încadrat într-un set mai larg de politici expuse într-o carte verde intitulată „*Every Child Matters*” și a Legii privind copii adoptată în 2004.

În anul 2013¹⁰, 64% din școlile primare din Anglia ofereau accesul la servicii de tipul „*before-school*”, iar 70% dintre acestea ofereau servicii „*after-school*” (activitate desfășurată pe parcursul a cel puțin unei ore pe zi timp de cel puțin 4 zile pe săptămână pe parcursul a 30 de săptămâni din an), alte 19% furnizând servicii de îngrijire și pe timpul vacanțelor școlare. Per total, aproximativ 53% din toate școlile primare din Anglia ofereau servicii out-of-school (aprox. 9900 unități școlare). La nivel regional, serviciile before și after-school sunt cel mai solicitate în Londra, North West și West Midlands, unde de altfel se găsesc cele mai mari zone urbane, stabilindu-se o corelație clară între urbanizare și cererea pentru acest tip de servicii. Conform rezultatelor sondajului, serviciile before/after-school și cele de pe timpul vacanței erau organizate în cea mai mare măsură în cadrul unităților școlare (77%), fiind urmate de servicii furnizate în cadrul unor parteneriate cu alți furnizori de servicii, inclusiv voluntari, membri ai comunității și sectorul privat (67%), doar 12% dintre servicii fiind furnizate în parteneriate cu alte școli.

În privința costurilor medii pentru serviciile after-school furnizate în afara școlii (gimnastică, teatru, dansuri, karate, cercetași, înot, pian, limbi străine etc.) de furnizori privați, un studiu din anul 2014¹¹ arată că în Londra acestea se ridică la aproximativ 69,73 Lire pentru fiecare elev din ciclul primar și 37.04 Lire pentru unul din ciclul secundar.

Suplimentar, în Marea Britanie, părinții care au nevoie de asistență în vederea îngrijirii copiilor pot apela la Serviciile locale de informații cu privire la familie, așa numitele „*Family Information Service*” (FIS). Aceste servicii dețin informații cu privire la persoanele înregistrate ca bone autorizate, la creșe, grădinițe, servicii out-of-school, pre-school precum și locuri de petrecere a timpului liber pentru copii.

Persoanele care au copii până în 12 ani sau 17 ani pentru cei cu dizabilități pot apela la schema „*Tax free childcare*”¹²; prin intermediul acesteia guvernul oferă o mână de ajutor părinților, susținând îngrijirea copiilor prin plata suplimentară a 2 Lire la fiecare 8 Lire cheltuite din partea părintelui cu serviciile de îngrijire a copiilor. Autoritățile statului pot subvenționa fiecare copil cu o sumă anuală de 2000 Lire, respectiv 4000 Lire pentru copiii cu handicap. Această subvenție poate fi solicitată doar de către părinții care apelează la

¹⁰https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/315838/RR349_Out_of_School_Provision_in_England_final_ml.pdf

¹¹<https://www.mathsdoctor.co.uk/downloads/after-school-activities-report.pdf>

¹²<https://www.familyandchildcaretrust.org/help-my-childcare-costs>

servicii de îngrijire a copiilor recunoscute de către stat (declarate). Alte condiții de eligibilitate se referă la calitatea de părinte singur care câștigă echivalentul salariului minim pe economie sau cazul în care ambii părinți câștigă salariul minim pe economie sau unul dintre părinți suferă de o boală, dizabilitate etc. De asemenea, este stipulată obligativitatea pentru părinți de a nu avea câștiguri mai mari de 100.000 Lire anual. Începând cu 14 februarie 2018, această forma de susținere a îngrijirii copiilor va deveni posibilă pentru toți părinții cu copii până în 12 ani.

Accesabilitatea serviciilor out of school

Pentru a stimula utilizarea serviciilor out-of-school și pentru a le face accesibile părinților, în majoritatea statelor, acestea sunt subvenționate parțial de la buget. Subvențiile pot fi acordate prin intermediul unor plăți directe către părinți sau furnizori, prin acordarea de facilități fiscale, reduceri de contribuții sociale sau prin emiterea unor *vouchere* pentru achiziționarea acestui tip de servicii.

Bineînțeles, în unele state, aceste servicii sunt gratuite, în timp ce în alte țări părinții plătesc o sumă considerabilă de bani. Diferențele sunt date de specificul național al organizării serviciilor extrașcolare. Serviciile care sunt strâns legate de sistemul educațional și prevăzute în cadrul curriculei cu titlul de programe complementare pot fi accesate gratuit sau la prețuri mici. În **Estonia**, de exemplu, școlile pot oferi servicii out-of-school prin intermediul organizării unor grupe de copii care să aibă activitate pe tot parcursul zilei de școală (*long day groups*). Majoritatea grupelor sunt gratuite, însă costurile celei de-a doua mese sunt acoperite de părinți. În **Lituania** serviciile out-of-school oferite de școlile publice sunt gratuite, dar accesul este destul de limitat, funcționând doar 2-3 ore pe săptămână. În **Grecia**, programul opțional al școlilor primare organizat pe tot parcursul zilei este gratuit, acest lucru fiind valabil și pentru aproximativ 90% din serviciile extrașcolare numite "*KDAP*" (Centre pentru Ocuparea Creativă a Copiilor)¹³; aceste centre au fost înființate prin Hotărârea Ministerială 14951/2001, fiind concepute ca unități unde copiii cu vârsta cuprinsă între 6 și 12 ani pot petrece o anumită perioadă de timp în afara orelor de școală. Obiectivul acestor centre este de a oferi ocupație copiilor după orele de școală și de a încuraja utilizarea adecvată a timpului lor liber prin intermediul unor activități bine organizate și personalizate sau a unor ateliere/workshop-uri. Aceste centre pot fi conectate cu unitățile de învățământ, cu serviciile sociale și cu administrațiile prefecturilor, precum și cu serviciile culturale, sportive și de mediu. Unele KDAP-uri percep o taxă, care poate varia de la 20 la 60 de euro pe lună/ copil.

¹³ https://kmop.gr/images/KMOP/PUBLICATIONS_AND_REPORTS/IMPACT_NATIONAL_REPORT_GR.pdf

În alte țări, părinții plătesc pentru serviciile out-of-school, fiind luate în considerare veniturile familiei. În **Germania**, de exemplu, majoritatea orașelor și landurilor subvenționează taxele de îngrijire a copiilor în funcție de veniturile familiei. Diferențele pot fi totuși mari. În **Franța**, costurile de îngrijire în afara școlii în învățământul preșcolar și primar sunt stabilite de consiliile locale, ținând cont de mărimea familiei și de veniturile obținute (coeficient familial). În **Țările de Jos** părinții cu cele mai mici venituri per gospodărie plătesc aproximativ 8% din costurile generate de îngrijirea copiilor, în timp ce cei cu venituri mari plătesc mai mult de 40%. Un alt exemplu este **Portugalia**, unde familiile plătesc o sumă stabilită de conducerea fiecărui centru (printr-un sistem tip coplată), ținând cont de reglementările naționale. În **Danemarca** familiile cu venituri mici pot fi scutite de plata acestui tip de taxe. În **Finlanda**, părinții pot solicita o taxă mai mică sau nicio taxă, în timp ce în **Norvegia** anumite servicii extrașcolare beneficiază și de locuri libere.

Unele state încearcă să reglementeze prețurile prin stabilirea unui tarif maxim. Aceasta este, spre exemplu, cazul **Suediei**, unde a fost introdusă o taxă maximă pentru îngrijirea copiilor de vârstă școlară la 1 ianuarie 2002 (vezi Tabel). Astfel, municipalitățile au putut opta pentru aplicarea unei taxe maxime aferente venitului pe gospodărie stabilită în procent de 3, 2, respectiv 1% pentru primul, al doilea și al treilea copil¹⁴. În **Cehia**, legea stabilește prețurile maxime ale serviciilor cluburilor școlare, cluburilor de agrement și școlilor de artă. Un alt exemplu este **Slovacia**, unde cluburile școlare înființate de municipalități și organisme publice (care sunt majoritatea cluburilor școlare) pot percepe o taxă lunară de până la 15% din minimul de subzistență stabilit pentru un copil.

Câteva state membre ale UE au introdus un sistem de vouchere. În **Luxemburg**, acest sistem de vouchere, "*Chèque-Service Accueil*", a fost conceput în 2008 și introdus la 1 martie 2009. Acest sistem permite fiecărui copil (0-12 ani), indiferent de venitul părinților, dreptul la cel puțin 3 ore de asistență săptămânală gratuită la domiciliu. După 60 de ore de îngrijire pe săptămână, părinții plătesc integral serviciul. În **Germania**, în ianuarie 2011, a fost introdus pachetul "*Beneficii educaționale*", cu scopul de a îmbunătăți integrarea socială a copiilor proveniți din familii cu venituri mici. Aceste familii primesc un card destinat educației care poate fi utilizat pentru diferite categorii de prestații, precum cheltuielile cu școala sau centrele de îngrijire a copiilor pe timpul zilei, drumul către/dinspre unitățile de învățământ, prânzul copiilor. Cardul nu conține sume de bani, ci doar oferă dreptul la serviciile în cauză. Autoritățile locale sunt responsabile cu punerea în aplicare a acestui pachet.

¹⁴ <http://www.swedenabroad.com/SelectImageX/165193/Funding-the-swedish-school-system-080403%5B1%5D.pdf>

TABEL: Accesibilitatea și pretul serviciilor out-of-school (informații preluate din studiul “*Childcare services for school age children*”, 2013¹⁵)

Belgia	În 2006, deductibilitatea fiscală a costurilor de îngrijire a copiilor a fost extinsă și în cazul copiilor cu vârste cuprinse între 3 și 12 ani. Această reglementare vine în mod special în sprijinul părinților cu venituri ridicate. Se înregistrează o majorare a taxelor spre dezavantajul părinților cu venituri scăzute. În medie, se percepe o taxă de 0,68 EUR pe oră. În zilele libere de școală și în perioadele de vacanță, taxa minimă pentru părinți este stabilită la 7,51 EUR, iar maximum la 12,28 EUR pentru o zi întreagă. Pentru un sejur de mai puțin de trei ore, se achita între un minim de 2,51 EUR și un maxim de 4,08 EUR.
Bulgaria	În general, școlile publice oferă servicii de îngrijire în afara școlii. Acestea sunt finanțate din bugetul de stat și municipal. Ceilalți furnizori de servicii de îngrijire a copiilor sunt așa-numitele "organizații de servicii", recunoscute ca furnizori din afara școlii. Prețurile serviciilor furnizate variază, costurile generate de îngrijirea privată în afara școlii fiind mai mari decât cele oferite de școală sau de municipalitate. Accesibilitatea formelor out-of-school este o problemă pentru familiile cu venituri mici și pentru familiile cu mai mulți copii.
Cehia	Legea stabilește prețurile maxime ale serviciilor cluburilor școlare, cluburilor de agrement și școlilor de arte. Prețul mediu pe lună pentru utilizarea cluburilor școlare este de aproximativ 200 de cc (aproximativ 8 EUR), iar în cazul cluburilor de agrement este de circa 300 czk (circa 12,5 EUR) (Biroul de Statistică al Cehiei, 2009). La un salariu minim de 8000 czk (aproximativ 333 EUR), utilizarea cluburilor școlare reprezintă o povară financiară pentru părinți cu venituri mici sau fără ocupație. Pentru cei cu salarii medii, taxa este accesibilă.
Danemarca	Îngrijirea în afara școlii este destul de costisitoare, având în vedere că serviciile out of school sunt functionale doar câteva ore pe zi. Familiile cu venituri scăzute pot beneficia de servicii de îngrijire a copiilor gratuite.
Germania	Școlile sunt gratuite. Cu toate acestea, părinților li se solicită la înscrierea copiilor în cadrul serviciilor out-of school din incinta școlii sau în afara acesteia evidența plății taxelor locale. Majoritatea orașelor și landurilor stabilesc taxele pentru furnizarea serviciilor out-of-school lunând în considerare venitul familiei.

¹⁵ http://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/portal_social/index/assoc/eu0012.dir/eu0012.pdf

Estonia	Nu există reglementări cu privire la costurile serviciilor extrașcolare pentru părinți. Majoritatea serviciilor out of school sunt gratuite, costurile celei de-a doua mese fiind acoperite de părinți.
Irlanda	Irlandezii plătesc aproape de două ori mai mult decât media UE pentru îngrijirea copiilor, iar costul îngrijirii copiilor în Irlanda este printre cele mai ridicate din UE. Acest cost ridicat al îngrijirii copiilor are un efect deosebit asupra gospodăriilor cu venituri mici și creează o barieră clară în accesarea locurilor de muncă remunerate, educației și formării profesionale.
Grecia	Participarea la programul opțional al școlilor primare de zi cu zi este gratuită. Acest lucru este valabil și pentru aproximativ 90% din KDAP-uri. Cu toate acestea, unele KDAP-uri percep taxe cuprinse între 20 și 60 de euro pe lună.
Spania	Îngrijirea copiilor cu vârsta mai mare de 3 ani în cadrul serviciilor out-of-school nu este inclusă în randul serviciilor generale ale învățământului preșcolar și primar. Astfel, accesibilitatea acestora depinde de prețurile generale ale serviciilor furnizate de centrele out-of-school, care variază semnificativ în funcție de caracterul public sau privat, de regiuni, mediul urban sau rural, tipul de activitate, perioada anului școlar; participarea la o activitate de o oră pe săptămână poate varia între 15 și 60 de euro pe lună, în funcție de vârsta copilului și activitatea susținută.
Franța	În majoritatea familiilor ambii părinți sunt angajați cu normă întreagă. Statul furnizează servicii de îngrijire pentru toți copiii; perioada petrecută la școală de către copii este foarte lungă, școlile fiind deschise elevilor între orele 8am. - 6.30pm. Costul îngrijirii copiilor în cadrul serviciilor out-of-school este stabilit de consiliile locale în conformitate cu un sistem de impozitare diferențiată a familiilor (coeficient familial), un sistem fiscal care ține cont de mărimea familie și veniturile acesteia.
Italia	Este posibil ca părinților să li se ceară să contribuie la prestarea serviciilor în afara orelor de școlarizare. În anul școlar 2009/2010, costul mediu plătit de familii pentru orele suplimentare se ridica la 346 EUR pe an, familiile din zona de nord a Italiei achitând cea mai mare taxă (372 EUR) în comparație cu cei din sud care achitau în jur de 291 EUR.
Letonia	Nu există reglementări privind prețurile serviciilor de îngrijire a copilului în afara școlii. Fiecare școală sau instituție care oferă servicii de îngrijire a copilului poate stabili în mod liber prețurile pentru serviciile oferite (cu excepția serviciilor integral subvenționate). Prin urmare, prețurile variază foarte mult, în funcție de resursele financiare ale școlii, de numărul de copii dintr-un grup, de durata activităților "după școală" și de tipul de servicii oferite.

Lituania	Serviciile extrașcolare furnizate de școlile publice sunt, în general, gratuite, dar accesibilitatea la aceste servicii este limitată la 2-3 ore pe săptămână. Prețul mediu perceput pentru orele de muzică, arta și sport depinde de furnizor, calificarea cadrelor didactice etc. Unele școli oferă îngrijire suplimentară pentru copii. În general, ele variază de la 10 la 60 EUR pe lună. Unele școli oferă, de asemenea, mese pentru copii pentru o taxă specială. Mâncarea este gratuită pentru copiii din familiile cu venituri reduse.
Luxemburg	Sistemul de vouchere " <i>Chèque-Service Accueil</i> " a fost conceput în 2008 și a fost introdus pe 1 martie 2009. Acest sistem oferă dreptul fiecărui copil (0-12 ani), indiferent de venitul părinților, dreptul la cel puțin 3 ore de servicii de îngrijire gratuită per săptămână. În plus, copii pot beneficia de încă 21 de ore de îngrijire la un preț redus (maxim 3 euro pe oră); plata pentru următoarele ore nu depășește maximumul de 7,5 EUR pe oră. Pentru serviciile de îngrijire care trec de 60 de ore pe săptămână, părinții plătesc o taxă integrală.
Malta	Nu există informații despre costurile de îngrijire în afara școlii. Unele servicii pot fi subvenționate prin măsuri fiscale. De asemenea, au fost introduse stimulente fiscale pentru ca femeile să rămână sau să se întoarcă pe piața muncii. În plus, angajatorii pot deduce costurile pentru îngrijirea copiilor.
Ungaria	Costul îngrijirii copiilor este finanțat în principal din trei surse majore: guvernul central, finanțarea autorităților locale și plata serviciilor de către utilizatori. Majoritatea furnizorilor de servicii out-of-school sunt finanțate de administrațiile locale, oferind servicii gratuite. Părinții trebuie să contribuie doar la costurile alimentelor. Aceste costuri nu pot depăși 20% din venitul familiei, copiii având dreptul la alocații. În plus, ponderea serviciilor private după școală se afla în creștere, fiind accesibile la un preț mai mare.
Olanda	De la introducerea Legii privind îngrijirea copiilor, serviciile de îngrijire a copiilor au devenit mai accesibile. Părinții cu cel mai mic venit per gospodărie plătesc aproximativ 8% din costurile pentru îngrijirea copiilor, în timp ce parintii cu venituri mai mari susțin mai mult de 40%. În practică, părinții cu venituri mai mari plătesc mai mult pentru primul copil, însă primesc reduceri substanțiale pentru cel de-al doilea copil, precum și pentru următorii.
Austria	Costurile variază substanțial în funcție de locație (mărimea orașelor și Land). Prețurile sunt stabilite în funcție de numărul de ore la care participă copilul. În total, contribuțiile părinților reprezintă 10% din costurile publice ale instituțiilor de îngrijire a copiilor.
Polonia	Serviciile de îngrijire a copiilor în școli (<i>światlicas</i>) sunt gratuite, cu excepția unor activități extrașcolare, excursii speciale și meselor care implică o taxă. În multe școli, Consiliul Părinților stabilește o donație mică, adesea

	voluntară (care variază între 10 și 200 PLN per an școlar, aproximativ 3-50 EUR). În școlile private, participarea la świetlicas este inclusă fie în taxa de școlarizare, fie este taxată suplimentar. Centrele private świetlicas sau cluburile școlare care funcționează înainte și după școală oferă o gamă largă de opțiuni, percepând tarife orare, zilnice, săptămânale, până la lunare și anuale. Pentru un părinte cu venit minim, costul lunar perceput pentru serviciile de îngrijire privată este practic inaccesibil, deoarece variază între 30% și 50% din salariul brut (pentru un copil). Pentru un salariat cu venituri medii, situația devine mai accesibilă, serviciile out of school private putând valora între 12% și 22% din venitul brut (pentru un copil).
Portugalia	Serviciile out-of-school sunt finanțate în mare parte din fonduri publice sau de stat. Pe lângă subvențiile statului, familiile plătesc o sumă stabilită de conducerea fiecărui centru, ținând cont de reglementările naționale. Suma taxelor lunare percepute pentru fiecare copil este strâns legată de venitul familiei; în funcție de nivelul venitului per gospodărie, procentul variază proporțional, între 12,5% și 22,5%.
Slovenia	Prețul îngrijirii copiilor în grădinițele publice subvenționate depinde de venitul brut lunar al familiilor și de numărul de membri ai familiei. În conformitate cu Legea privind grădinițele, părinții cu un copil înmatriculat în grădinițe din septembrie 2008 plătesc taxe pentru cel mai mare dintre copii. Părinții care beneficiază de ajutor social nu trebuie să plătească această taxă.
Slovacia	Cluburile școlare înființate de municipalități și organismele publice (reprezentând marea majoritate a cluburilor școlare) pot percepe o taxă lunară de până la 15% din nivelul minim al subzistenței pentru un copil. Cluburile școlare ale altor furnizori publici pot percepe o taxă de până la 7,5% din minimul de subzistență pentru un copil. Taxa poate fi redusă sau omisă dacă părintele beneficiază de ajutor social. La momentul efectuării studiului, minimul de subzistență pentru un copil se situa la 84,61 EUR, ceea ce înseamnă că taxa clubului școlar putea fi stabilită la un maxim 12,69 EUR lunar. Această sumă reprezintă aproximativ 1,65% din salariul mediu în 2010.
Finlanda	Legea învățământului prevede tarifele maxime care pot fi percepute pentru activitățile desfășurate înainte și după școală, însă, în limitele stabilite legal, municipalitățile locale pot decide singure asupra sumelor. Astfel, autoritățile locale pot percepe o taxă lunară aferentă activităților out-of-school, care se poate ridica la 60 de Euro pentru un număr maxim de 570 de ore la nivel anual sau la 80 de Euro pentru un maxim de 760 de ore. În cazul în care copilul participa cel mult 10 zile dintr-o lună, atunci părinții vor achita jumătate din taxa lunară. Iar în cazul în care copilul absentează din cauza unor probleme medicale, nu va mai fi percepută nici un fel de taxă. Absentarea din orice alte motive va determina aplicare unei taxe reduse cu

	50%. Cu toate acestea, în cazurile în care familia are un venit redus, părinții pot solicita aplicarea unei reduceri sau chiar gratuitate.
Suedia	La 1 ianuarie 2002 a fost introdusă o taxă maximă pentru îngrijirea copiilor de vârstă școlară. Gospodăriile cu un venit de peste 42 000 SEK (aproximativ 4 740 EUR) pe lună plătesc cel mai mult o taxă în valoare de 840 SEK pentru un copil, ceea ce reprezintă aproximativ 2% din venitul brut. Introducerea taxei maxime a însemnat o reducere a taxelor pentru o mare parte dintre gospodării.
Marea Britania	Serviciile de îngrijire a copiilor sunt mai ridicate în Londra și în sud-est țării. Conform unui sondaj comandat de Daycare Trust costul mediu pentru o singură săptămână de îngrijire a copiilor pe timpul vacanței școlare poate ajunge la 93 de lire sterline (aproximativ 116 EUR). Există, de asemenea, variații ale costului, în funcție de tipul de îngrijire și de vârsta copilului. De exemplu, îngrijirea copiilor de vârstă preșcolară cu normă întreagă este mai scumpă decât cea pentru copiii de vârstă școlară, iar serviciile de îngrijire acordate pe timpul vacanțelor școlare sunt mai costisitoare decât cele din timpul anului școlar.
Croația	Decizia privind organizarea și finanțarea serviciilor out-of-school este lăsată la nivelul administrației locale. Ca urmare, sumele aferente coplății programelor out-of-school (susținute de către părinți) diferă de la o municipalitate la alta.
Islanda	În Reykjavík, prețul de accesare a serviciilor out-of-school pentru un copil în vârstă de 6-9 ani timp de o lună (fără să se țină seama de sărbătorile legale) se ridică la aproximativ 10.000 IKR (reprezentand 65 EUR) pentru anul școlar 2010-2011, indiferent de veniturile părinților. Părinții primesc o reducere de 75% pentru un al doilea copil și o reducere de 100% pentru un al treilea copil. Salariile minime în Islanda, înainte de impozitare, pentru un loc de muncă cu normă plină se ridică la 165.000 IKR. Cercetările arată că doar o minoritate dintre părinți consideră serviciile out-of-school prea scumpe.